

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiæ Vanitate, qua superioris
ætatis homines, doctrinam & religionem suam
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

Sarcerius, Erasmus

Francoforti, 1541

VD16 S 1775

De Sacerdotio, Sev ordine, item de caractere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29838

DOCTRINA SCHOLAST.
DE SACERDOTIO, SEV
ordine, item de caractere.

Sacerdotium est certus ordo hominum de-
lectorum, ad aliquod opus pro alijs faciendū,
ad placandum Deum.

Ordo impedit matrimonium, & dirimit con-
tractum.

Sacerdotium est, ad quod uocantur sacerdo-
tes, ut pro populo sacrificent, & mereantur alijs
remissionem peccatorum.

Christus sacerdotium non aboleuit, sed in me-
lius transmouit: sacerdotium figuratum, in
sacerdotium Euangelicum, ministros figuratos
in ministros ueros.

Si Deus pactum fecit cum filijs Leui subue-
teri Testamento, multo magis pactum fecit cū
sacerdotibus noui Testamenti, quibus dedit po-
testatem soluendi, & ligandi. Item, potestatem
consecrandi sacramentum altaris.

Ordo est sanctum signū, quo spiritualis po-
testas & officium datur consecratis.

Ordo uocatur hoc sacramentum, quia mini-
stri Ecclesiae non omnes habent æqualem pote-
statem in Ecclesia.

In ordinis sacramento, confertur ordinata
gratia Dei ex opere operato.

Posteriore ad Timoth. cap. 1. Quamob cau-
sam

nam commune facio te, ut suscites donum Dei, quod in te est, per impositionem manuum mearum: Ergo sacramentum ordinis confert gratiam ex opere operato, & ordo sacramentum est.

Ad Titum 1. Huius rei gratia reliquit in Creta, ut quæ defunt, pergas corrigere, & constituas oppidatim presbyteros, sicut ego ordinavi, &c. Ex hoc loco apertum est, Paulum non tantum consecrasse presbyteros, sed & Tito atque sic alijs consecrandi potestatem dedisse.

Priore ad Timoth. 4. Citone cui manus imponas. Hic locus aperte ostendit, quod ordo conferat gratiam, idque per impositionem manuum.

Ioan. 20. Accipite spiritum sanctum &c. Circa hunc locum communiter dicunt Doctores, quod Christus in sacerdotes consecravit apostolos, quando dixit: Accipite spiritum sanctum &c.

In sufflatio in apostolos, Ioan. 20. signum fuit promissæ gratiæ, quam accipiunt sacerdotes ex sacramento ordinis.

Sex sunt potestates spirituales, quæ dantur sacerdotibus in ordine. Prima est potestas consecrandi sacramentum altaris in officio Missæ, & quicquid Missæ adhæret, veluti potestas offerendi & sacrificandi, item orandi pro vivis, & mortuis. Hanc potestatem Christus dedit apostolis in cœna, quando dixit; Hoc facite in meam commemorationem.

DOCTRINA SCHOLAST.

2. Secunda est potestas distribuend sacramenta, maxime autem potestas ligandi & soluendi, & est hæc potestas clauium.

Hæ duæ potestates non possunt auferri à sacerdotibus ordinariis.

3. Tertia est potestas iurisdictionis. Hanc potestatem habet pastor in sua parochia, episcopus in suo episcopatu, papa per totum terrarum orbem. Dedit hanc potestatem Christus Petro & sic toti sacerdotum ordini, quando dixit ad Petrum: Pasce oues meas &c.

4. Quarta est potestas prædicandi. Hanc dedit Christus Apostolis & sic omnibus sacerdotibus, in die ascensionis: Ite in uniuersum mundum & prædicate &c.

5. Quinta est potestas puniendi, quæ excommunicatione exercetur.

6. Sexta est potestas sumendi necessaria ad sustentationem corporis, idque iuxta præceptum Christi: Edite & bibite, quicquid apposuerint uobis.

Act. 13. Doctores Antiarchiæ consecraverunt Paulum & Barnabam.

Forma consecrandi & ordinandi ministros Ecclesiæ in tribus consistit in ieiunio, oratione & impositione manuum, quæ forma certa est ex ca. 13 Act. circa ordinationem Pauli et Barnabæ.

Per impositionem manuum rectè intelligitur

tur in scriptura ordinario sacerdotum.

Ministri Ecclesiæ per ordinem in statum perfectionis ponuntur, ut per sacerdotalem operationem perfectam consequantur.

Septem sunt ordines seu gradus ordinis. Hos gradus Christus ipse exercuit, & suæ Ecclesiæ reliquit. Sunt autem septem hi gradus, quia sunt septem dona spiritus, quorum qui capax non est, nec illa habet, ille indignè accipit ordinis sacramentum.

Primus gradus ianitorum est, quorum officium est cauere, ne intromittant in templū malos, ueluti excommunicatos, hæreticos. Horū figura fuit in ueteri Testamento, eorū cohors, qui immundos non intromittebant in templū sicut legitur 1. Para. 26. Ian toris officiosus est Christus, cum e mentes & uendentes e templo eiceret.

Secundus est lectionariorum, quorum officium est, populo prælegere prophetas, & benedicere panes & oēs nouos fructus. Horū figura fuit in ueteri Testamento, clamor prophetarū ad populum Esai. 55. Clama &c. Hoc gradu usus est Christus, cum in Nazareth ueniret in synagogam, & quādo darent illi librū, & legebat; Spiritus domini super me &c. Luc. 4.

Tertius gradus exorcistarum est, quorum est adiuuare & enecere demonia. Horum figura fuit in ueteri Testamento, quādo Solomon

DOCTRINA SCHOLAST.

Instituit formam adiurandi demonia, & eijcendi, sicut meminit Hieronymus in Mat. cap. 12.
Hoc gradu sæpe usus est Christus, quando eicit dæmonia.

4 Quartus acoluthorum, quorum est portare cereos, incendere candelas, parare panem & uinum ad sacramentum &c. Horum figura fuerunt illi, qui præfuerunt in ueteri Testamento aureis candelabris, & septem lampadibus &c. Exodi. 17, Num. 6. Leuit. 14: Christus hunc gradum ipse habuit, quia fuit lux mundi.

5 Quintus est subdiaconorum, quorum est ministrare aquam ad altare, seruire diacono, lauare corporale & lintheamina altaris, porrigere calicem & panem, legere epistolam in officio Missæ &c. Hic gradus figuram habuit in ueteri testamento ex Mathineis, qui à Dauide & principibus erant dati in adiutorium leuitis, primo Esd 1. Christus hoc gradu usus est, quando post cœnam præcinxit se lintheo, & coepit lauare discipulis pedes &c. Ad hunc gradum nemo admittitur, nisi beneficio aliquo prouisus, aut ipse satis diues.

6 Sextus est diaconorum, quorum est seruire altari, baptizare, prædicare &cæt. Horum figura fuit leuitarum ordo. Hoc gradu usus est Christus, quando peracta cœna, porrexit suis discipulis sacramentum corporis sui, & sanguinis &c.

Sep.

No.

Septimus gradus sacerdotum est, quorū est
accipere potestatem consecrandi sacramentū
altaris, offerendi & celebrandi Missam pro ui-
uis & mortuis. Horum figuræ in ueteri Testa-
mento fuerunt filij Aaron, & illorum successo-
res. Hoc gradu usus est Christus ipse, quando
post coenam consecrauit panem & uinum, &
transtulit in corpus & sanguinem suum.

Inuenti sunt hi gradus ordinum, ut esset dis-
crimen aliquod inter ministros Ecclesiæ, & La-
icos.

~~Cum a biblica scripta est, ordinem esse sa-
cramentum.~~

Cum olim Ecclesia angustior esset, triplices
tantum gradus erant, episcopi, sacerdotes &
diaconi. Hodie quando Ecclesia amplior est,
pluribus gradibus opus habet.

In ueteri Testamento fuit uisibile sacerdoti-
um: ergo & in nouo Testamento uisibile sit ne-
cesse est.

Sacerdos est is, qui Deo dicatus est, ad sacri-
ficia facienda, & dicitur quasi sacra dans. Sicut
enim rex à regendo dicitur, sic sacerdos à sacri-
ficando uocatur, consecrat enim & sacrificat.

Sic quia hæretici habent characterem, igitur
habent & potestatem conficiendi.

Apostolus ait: Non dedit nobis Deus pote-
statem in destructionem, sed in edificationem:
igitur potestas ministerialis non tollitur.

201 DOCTRINA SCHOLAST.

Character ordinis est signum distinctivum, speciale, indelebile, quo clerici à laicis discernuntur, quod non confertur in sacramentis, quæ iterari possunt.

H Sacerdos novæ legis operatur in Christi persona. Poena satisfactoria in poenitentia taxatur ad arbitrium sacerdotis.

Character importat triplicem relationem, signi, distinctionis, & similitudinis.

Character est potentia, qua renati in vitam spiritualem, possunt facere operationes similes virtutibus, quibus sacramenta efficaciam habent.

Character semper manet etiam in damnatis & est indelebilis.

HT Character in damnatis non est ordinatus ad finem, sed Deus nihil relinquens in ordinatum, eliciet ex hoc aliquod bonum, scilicet, quod apparebit iustior eorum damnatio, quod tantum gratiæ munus neglexerunt.

Non habens characterem baptismi, nullum alium suscipere potest.

Character confirmatur trinitati, in sapientia per baptismum, in potentia per ordinem, in bonitate per confirmationem.

Gratia est dignior effectus baptismi, quæ character, sed non ita proprius.

Character non imprimitur in datione alicuius rei, sed in sola impositione manus, & unctio
Cha.